

DUURZAAMHEIDSCERTIFICAAT VEZELHENNEP, VRAGEN EN ANTWOORDEN

30 april 2018

1. *Wat is het duurzaamheidscertificaat vezelhennep?*

Het duurzaamheidscertificaat vezelhennep is gebaseerd op een certificatieschema, dat waarborgen biedt over de wijze waarop vezelhennep wordt geproduceerd. Het schema is door de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit erkend als een gelijkwaardige praktijk in het kader van de directe steun aan de landbouw. Deze erkenning is gebaseerd op een artikel in de EU-verordening m.b.t. de rechtstreekse betalingen aan de landbouw: artikel 43, derde lid, van Verordening (EU) nr. 1307/2013.

In Nederland zijn drie certificeringsregelingen erkend als gelijkwaardige praktijk: het akkerbouw-strokenpakket (inclusief Vogelakker), het Veldleeuwerik-pakket en het pakket Vezelhennep. De voorwaarden zijn gepubliceerd in de Staatscourant van 12 december 2017, nr. 70768 (Kennisgeving van de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit van 9 december 2017, nr. WJZ/17190949, ingevolge artikel 2.19, tweede lid, van de Uitvoeringsregeling rechtstreekse betalingen GLB).

2. *Waarom heeft de overheid het “pakket vezelhennep” geaccepteerd als gelijkwaardige praktijk?*

Het certificatieschema, dat de basis vormt van het “pakket vezelhennep”, is ontwikkeld door de Nederlandse Vereniging voor Vlas en Hennep, Vlas en Hennep.NL. Deze vereniging heeft in 2015 de toenmalige Staatssecretaris van Economische Zaken verzocht om het schema te erkennen als gelijkwaardige praktijk. Hierbij speelden twee overwegingen een rol.

1. Vezelhennep is een milieuvriendelijke teelt. Het gewas kan geteeld worden zonder de inzet van gewasbeschermingsmiddelen gedurende het teeltseizoen en het gewas vraagt ook geen verdere teelthandelingen, zodat het een rustgebied kan zijn voor vogels en (zoog)dieren.
2. Vezelhennep is een hernieuwbare grondstof voor allerlei materialen met toepassingen in de bouw, de automobielenindustrie etc. Henneproducten dragen bij aan de langjarige opslag van broeikasgassen.

Om zeker te zijn dat de hennep in het bovengenoemde afzetkanaal terecht komt, is het nodig dat de teler een contract afsluit met een eerste verwerker. Een eerste verwerker produceert hennepvezels en houtige stengeldelen.

3. *Wat wordt daarmee bedoeld, teelt van vezelhennep als gelijkwaardige praktijk?*

Om in aanmerking te komen voor directe steun dient de landbouwer zich te houden aan de vergroeningsvoorwaarden. Een van die voorwaarden is het Ecologisch Aandachtsgebied (EA). Dit gaat om een oppervlakte van het bedrijf van ten minste 5%. Deze verplichting kan worden ingevuld door deelname aan het certificatieschema Duurzaamheidscertificaat Vezelhennep. Daarbij wordt een wegingsfactor van 0,3 toegepast.

Eén hectare vezelhennep telt mee als 0,3 ha EA. Een voorbeeld ter toelichting: een bedrijf van 60 ha moet ten minste 5% (3 ha) EA aanleggen. Als dat gebeurt met vezelhennep dan gaat het om minimaal de volgende oppervlakte: 3 ha gedeeld door 0,3 is 10 ha.

- 4. Als een teler kiest voor hennep teelt als gelijkwaardige praktijk voor de invulling van de EA, mag hij deze invulling dan combineren met een andere maatregelen ter invulling van de EA, bijvoorbeeld de inzaai van veldbonen of luzerne of de teelt van vanggewassen na het hoofdgewas?*

Deze combinatie van invullingen is sinds 2018 in beperkte mate toegestaan, namelijk door middel van vanggewassen. De teler van vezelhennep die gebruik maakt van het Duurzaamheidscertificaat Vezelhennep, moet zijn verplichtingen met betrekking tot het Ecologische Aandachtsgebied (EA) voor tenminste 50% invullen met hennep volgens de voor het certificaat voorgeschreven maatregelen. Daarnaast heeft hij, indien hij zijn verplichting niet volledig invult met hennep, de mogelijkheid om na een hoofdteelt - niet zijnde hennep teelt die wordt aangemeld als Ecologisch Aandachtsgebied - een vanggewas te telen. Daarbij is eveneens de wegfactor van 0,3 van toepassing.

Verder gelden voor deze vanggewassen de eisen die normaal al gelden voor de teelt van vanggewassen in het EA. Deze eisen zijn te vinden in de Uitvoeringsregeling rechtstreekse betalingen GLB, artikel 2.17, lid 1 punt c, 2 en 4 en in Bijlage 2. Ook gelden er twee extra voorwaarden, namelijk dat het vanggewas niet op hetzelfde perceel wordt geteeld als het jaar daarvoor en dat er geen berekening wordt toegepast. Deze extra bepalingen zijn eisen die gelden voor de vezelhennep die geteeld wordt als invulling van het Ecologisch Aandachtsgebied (zie vraag 7).

Een voorbeeld ter toelichting: een bedrijf van 60 ha moet ten minste 5% (3 ha) EA aanleggen. Als dat gebeurt met vezelhennep dan gaat het om ten minste volgende oppervlakte: 3 ha gedeeld door 0,3 is 10 ha. De hennep teler besluit om 8 ha hennep te telen. Hij voldoet daarmee aan de verplichting dat tenminste 50% (= 5 ha vezelhennep) van de EA met hennep wordt ingevuld. Verder teelt hij op een perceel waar zomergerst heeft gestaan op 2 ha een vanggewas. Hij moet daarbij de normale bepalingen die gelden voor de teelt van vanggewassen in het Ecologisch Aandachtsgebied in acht nemen. Bovendien gelden er de eerder genoemde twee extra voorwaarden.

Daarnaast dient hij volgens de daarvoor geldende regels invulling te geven aan de twee andere vergroeningseisen: “gewasdiversificatie” en “blijvend grasland”.

- 5. De vezelhennep teler die meedoet aan het certificatieschema Duurzaamheidscertificaat Vezelhennep, moet een contract afsluiten met een hennepverwerker. Hoe werkt dat?*

De teler sluit voor de productie en levering van de benodigde oppervlakte hennep een contract af met een eerste verwerker van vezelhennep. Deze verwerker moet lid zijn van Vlas en Hennep.NL. Deze vereniging is namelijk de eigenaar van het certificatieschema. De hennepverwerkers zijn Dun Agro en Hempflax, beide gevestigd te Oude Pekela. Zij hebben van Vlas en Hennep.NL toestemming om het certificatieschema toe te passen.

Het contract wordt uiterlijk op de laatste dag voor de indiening van de Gecombineerde Opgave, dat is op 15 mei, door beide partijen ondertekend. Later ondertekenen – in de zogenaamde kortingsperiode – kan ook nog, maar dan wordt er een korting op de steun toegepast. De kortingsperiode loopt van 16 mei tot en met 9 juni. Omdat 9 juni in 2018 op een zaterdag valt, is het einde van de kortingsperiode in 2018 op maandag 11 juni.

Vlas en Hennep.NL heeft Control Union Certifications te Zwolle aangewezen als certificerende instelling.

6. Wat moet er in het contract ten minste worden vastgelegd?

De bepalingen die gelden voor het Duurzaamheidscertificaat Vezelhennep, inclusief de bereidheid mee te werken aan controles door Control Union Certifications, moeten onderdeel uitmaken van het contract of een document dat aan het contract is toegevoegd. In het contract moet staan dat de teelt plaatsvindt binnen het kader van het Duurzaamheidscertificaat Vezelhennep met het oog op de winning van hernieuwbare grondstoffen.

7. Wat zijn de bepalingen die gelden voor de teelt?

De eisen t.a.v. de teelt zijn als volgt. Op het perceel waarop de hennep wordt geteeld, worden tussen het moment van zaaien en het moment van oogsten geen gewasbeschermingsmiddelen toegepast. In dezelfde periode worden op het betreffende perceel geen teeltwerkzaamheden verricht (bijvoorbeeld schoffelen of bemesten) en vindt geen beregening plaats.

Een andere voorwaarde is dat de hennep wordt geteeld op een perceel waarop in het voorgaande jaar geen hennep is geteeld.

8. Hoe is de controle ingericht?

Het duurzaamheidscertificaat heeft de vorm van een groepscertificaat. Dit groepscertificaat wordt afgegeven per verwerker. De telers van één verwerker, die meedoen aan het certificatieschema en voldoen aan de voorwaarden, vormen samen de groep. Het vertrekpunt voor de controles van Control Union Certifications ligt bij de verwerker.

Een teeltbegeleider van de verwerker is verantwoordelijk voor de controles bij de teler. Dit gebeurt aan de hand van een checklist. Steekproefsgewijs vindt er ook controle door Control Union Certifications bij telers plaats. Control Union Certifications controleert bij de verwerker of het kwaliteitsmanagementsysteem dat de verwerker hanteert, waarborgt dat wordt voldaan aan de eisen die voor het certificaat gelden.

Daarnaast doet RVO de administratieve controles op de Gecombineerde Opgave die toch al voor de hennepeteelt gebruikelijk zijn. Gecontroleerd wordt of de teler zich heeft aangemeld voor het “pakket Vezelhennep”, en verder zijn er de gebruikelijke controles m.b.t. het gebruikte zaaizaad en het THC-gehalte. Voor de controles in het veld wordt de NVWA ingeschakeld.

Ook de controle op de voorwaarde dat de hennep wordt geteeld op een perceel waarop in het voorgaande jaar geen hennep is geteeld, gebeurt door RVO aan de hand van de gegevens van de Gecombineerde Opgave.

De controle op de naleving van de voorwaarden betreffende het vanggewas (indien niet het volledige areaal Ecologisch Aandachtsgebied met vezelhennep wordt ingevuld) gebeurt eveneens door RVO aan de hand van de gegevens van de Gecombineerde Opgave.

9. Wat zijn de verplichtingen m.b.t. het bewaren van het contract

De teler, evenals de verwerker, bewaren het contract gedurende 5 jaar in hun administratie.

10. Hoe meldt de teler van vezelhennep zich aan voor het Duurzaamheidscertificaat Vezelhennep?

De aanvraag van het certificaat bij Vlas en Hennep.NL gebeurt door de verwerker, die lid is van Vlas en Hennep.NL (zie ook vraag 5). Het certificaat heeft de vorm van een groepscertificaat. De teler die in aanmerking wil komen voor deelname aan dit groepscertificaat, geeft dit op twee manieren aan: 1. in het contract met de verwerker en 2. in de Gecombineerde Opgave bij RVO.

11. Wie krijgt het certificaat?

Als alle controles zijn afgerond en vastgesteld is dat aan de voorwaarden is voldaan, ontvangt de verwerker het groepscertificaat. Daarbij gevoegd is een lijst van alle telers die aan de voorwaarden van het certificaat voldoen. Deze telers ontvangen vervolgens van de verwerker bericht dat ze onder het certificaat vallen.

12. Niet deelnemen aan het certificatieschema maar na hennep een vanggewas telen om aan de vergroeningseisen te voldoen: hoe zijn in dat geval de regels?

Evenals in 2016 en 2017 is het in 2018 mogelijk om een groenbemester te telen na de hoofdteelt van hennep of een ander gewas en op die manier - namelijk door de teelt van een vanggewas - te voldoen aan de verplichtingen m.b.t. het Ecologisch Aandachtsgebied. Gekozen moet worden voor een mengsel van groenbemers, in te zaaien na de oogst van het hoofdgewas, maar voor 15 oktober. Ook kan gekozen worden voor gras of vlinderbloemigen als ondervrucht.